

APORTACIÓ I PRÀCTICA DE LA PROVA DOCUMENTAL EN EL PROCÉS SOCIAL DESPRÉS DEL RDL 6/2023 DE 19 DE DESEMBRE I LA SEVA INCORPORACIÓ A L'EXPEDIENT JUDICIAL DIGITAL

APLICACIÓ ANTERIOR A LA VIGÈNCIA DE LA LO 1/2025, DE 2 DE GENER, DE MESURES EN MATÈRIA D'EFICIÈNCIA DEL SERVEI PÚBLIC DE JUSTÍCIA

L'entrada en vigor del Reial decret llei 6/2023, de 19 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència en matèria de servei públic de justícia, funció pública, règim local i mecenatge (d'ara endavant RDL 6/23) ha suposat un canvi radical en la manera tradicional en què la ciutadania i els operadors jurídics es relacionen amb l'Administració de justícia-AJ. Aprofundint en les previsions de la ja llunyana Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia (expressament derogada), es pretén la digitalització màxima no només en la comunicació i accés al servei públic de la justícia sinó de la totalitat d'aspectes que configuren el procés en les diferents jurisdiccions, en especial la gestió processal i la final, en si s'escau, celebració de l'acte de judici.

Entre les múltiples qüestions sorgides a l'hora de desenvolupar el mandat exprés i la voluntat del legislador de fer que el digital sigui la pràctica habitual en el funcionament dels òrgans judicials i la realitat diària d'aquests, aquest document intenta focalitzar qüestions singulars i pròpies de l'ordre jurisdiccional social en una matèria de rellevància especial: l'aportació al procés, la proposició i la pràctica per valorar-la posteriorment abans que es dicti la resolució de la prova documental, així com la seva incorporació deguda a l'expedient judicial digital. Aquesta rellevància no només resulta quantitativa, en ser la documental un dels mitjans probatoris més habituals (es podria dir present de manera permanent) en el procés social sinó també qualitativa valorant la tutela del dret fonamental a la defensa, ja que les decisions processals que puguin adoptar-se restringint-lo o ampliant-lo indegudament són un motiu de possible nul·litat d'actuacions, que sempre és un remei indesitjable.

La rellevància de la incidència del RDL 6/23 en la prova documental va ser l'origen que, davant de les propostes realitzades per la Junta de Jutges Socials de Barcelona, de 10 de maig de 2024, la Sala de Govern del TSJ de Catalunya acordés la creació d'un grup de treball "*paper zero*" amb la finalitat d'examinar

qüestions d'índole processal específiques en l'ordre jurisdiccional social després de les modificacions introduïdes pel RDL 6/23 i, en el seu àmbit competencial, la incidència de l'entrada en vigor del nou protocol 1/2024 de 29 de gener de la Secretaria de Govern del TSJ de Catalunya per a l'establiment de “*criterios homogéneos para la integración del expediente judicial electrónico*”.

Partint d'aquests antecedents, resulta imprescindible concretar l'abast i l'objecte d'aquest document. Aquest, com no pot ser de cap altra manera, parteix del respecte ple de la funció constitucional i legal que s'atribueix tant a jutges/ses i magistrats/ades com a lletrats i lletrades de l'Administració de justícia, valorant la regulació aplicable i en el seu àmbit competencial, adoptant lliurement la decisió que entenguin més adequada a les qüestions que s'aborden en aquest document. Aquest constitueix una *proposta-recomanació* que parteix d'una doble finalitat essencial: fixar i concretar aquelles qüestions processals que puguin ser més freqüents i problemàtiques en matèria de prova documental en el procés social digitalitzat o telemàtic i intentar oferir criteris o pautes a valorar pels responsables finals de la presa de decisió, intentant oferir solucions que puguin facilitar-los la feina i la relació que tenen amb la ciutadania i els operadors jurídics presents en l'Administració de justícia com a servei públic.

Partint de la premissa esmentada que, tot i ser notòria no pot deixar de recordar-se, també cal indicar que l'adopció de criteris i propostes per part del grup de treball ha d'implicar en nombroses ocasions la participació i implicació de l'Administració pública amb competència prestacional en matèria de justícia, en el nostre cas la Generalitat de Catalunya a través del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica en la seva actual denominació. El mateix grup de treball “*paper 0*” preveu que el Departament esmentat hi participi i s'hi incorpori, la qual cosa n'ha de comportar la intervenció necessària per posar en pràctica les possibles solucions i propostes que puguin sorgir d'aquest document.

Quant a l'aplicació temporal d'aquest document, no podem obviar la publicació en el BOE de 3 de gener de 2025 de la LO 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del servei públic de justícia. La disposició final trenta-vuitena preveu amb caràcter general la seva entrada en vigor als tres mesos de de la publicació en el BOE, el 3 d'abril de 2025; la disposició transitòria novena en regular el règim transitori aplicable als procediments judicials preveu l'aplicació de la LO 1/2025 “*exclusivamente a los procedimientos incoados con posterioridad a su entrada en vigor*”, tret de la modificació de l'art. 50 apartat 1 de l'LRJS en matèria de sentències de viva veu (la nova LO és aplicable als procediments en els quals no s'hagi celebrat acte de judici) i en matèria de recursos de cassació social.

Això suposarà que, tenint en compte la litispendència actual en l'assenyalament d'assumptes, durant un llarg període de temps conviuran la regulació processal prèvia i la posterior a l'entrada en vigor de la LO 1/2025. En l'àmbit d'aquest document-proposta el contingut és plenament aplicable en tots dos períodes pel que fa a les recomanacions sobre el trasllat i la pràctica de la prova documental digitalitzada en l'acte de judici en no haver estat modificat l'art. 94 de l'LRJS.

Tanmateix en matèria d'aportació de la prova documental digitalitzada ha de tenir-se en compte la modificació important introduïda en l'art. 82.5 de l'LRJS que en regular que el o la LAJ fan el “*señalamiento de los actos de conciliación y juicio*” disposa: “5. *En la citación también se requerirá el previo traslado entre las partes o la aportación anticipada, con diez días de antelación al acto de juicio, de la prueba documental o pericial de que intenten valerse. La prueba se deberá presentar en formato electrónico, salvo que la parte no venga obligada a relacionarse electrónicamente con la Administración de Justicia, en cuyo caso se admitirá la presentación en papel o en otros soportes no digitales.*

Transcurrido este plazo, sólo se admitirán a la parte actora o demandada los documentos, dictámenes, medios e instrumentos relativos al fondo del asunto cuando se hallen en alguno de los casos siguientes:

- 1.º Ser de fecha posterior siempre que no se hubiesen podido confeccionar ni obtener con anterioridad a dicho momento procesal.*
- 2.º Tratarse de documentos, medios o instrumentos de fecha anterior, cuando la parte que los presente justifique no haber tenido antes conocimiento de su existencia.*
- 3.º No haber sido posible obtener la prueba documental o dictamen pericial con anterioridad por causas no imputables a la parte, siempre que se hubiera efectuado en plazo la designación del archivo, protocolo o lugar en que se encuentren, o el registro, libro registro, actuaciones o expediente del que se pretenda obtener una certificación o anunciado, en su caso, el dictamen.*

Cuando un documento, medio o instrumento sobre hechos relativos al fondo del asunto, se presentase una vez precluido el plazo indicado en este apartado, las demás partes podrán alegar en el juicio la improcedencia de tomarlo en consideración, por no encontrarse en ninguno de los casos indicados. El tribunal resolverá en el acto y, si apreciare ánimo dilatorio o mala fe procesal en la presentación del documento, podrá, además, imponer al responsable una multa dentro de los límites fijados en el apartado 4 del artículo 75”.

Aquesta modificació normativa, d'enorme calat en matèria d'aportació al procés de la prova documental i/o pericial digitalitzada, no serà objecte d'anàlisi en aquest document-proposta, més enllà lògicament de la seva menció a l'efecte de contraposar-la a la norma processal actual mentre en duri la seva vigència.

Finalment indicar que, en entendre's un àmbit susceptible d'un examen propi i singularitzat, no s'abordarà la problemàtica concreta relativa a la proposició i la pràctica de la prova documental en l'ordre social en els supòsits singulars de celebració de judicis telemàtics o híbrids, més enllà de puntuals elements traslladables a la seva celebració que puguin ajudar a donar resposta a les diferents qüestions susceptibles de generar problemes d'índole processal en el seu desenvolupament.

1. CONTEXT NORMATIU I JURISPRUDENCIAL

1.1. LLEI REGULADORA DE LA JURISDICCIO SOCIAL-LRJS. VIGÈNCIA ANTERIOR A LA LO 1/2025, DE 2 DE GENER, D'EFICIÈNCIA DEL SERVEI PÚBLIC DE JUSTÍCIA

Art. 44 de l'LRJS: presentació d'escrits i documents amb remissió a l'art. 135 de la LEC. Únicament els treballadors poden elegir la comunicació electrònica o "física" en paper tradicional en la seva relació amb l'Administració de justícia-AJ.

Art. 135 de la LEC, presentació d'escrits "*a efectos del requisito de tiempo de los actos procesales*": a través de sistemes telemàtics o electrònics tant els escrits com altres documents és l'ús obligat legalment tret de les excepcions que estableix la llei, de manera que estigui garantida l'autenticitat de la comunicació i quedi constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres, així com de la data en què aquestes es fan. Això també és aplicable als intervinents que, sense estar-hi obligats, optin per l'ús dels sistemes telemàtics o electrònics...

Qui està obligat a intervenir en el procés presentant escrits i documents telemàticament al procés? Art. 273 de la LEC "*Todos los profesionales de la justicia*".

En tot cas almenys: a) Les persones jurídiques. b) Les entitats sense personalitat jurídica. c) Els qui exerceixin una activitat professional per a la qual es requereixi col·legiació obligatòria per als tràmits i actuacions que realitzin amb l'Administració de justícia en exercici de l'activitat professional esmentada. d) Els notaris i registradors. e) Els qui representin un interessat que estigui obligat a relacionar-se electrònicament amb l'Administració de justícia. f) Els funcionaris de les administracions públiques per als tràmits i actuacions que realitzin per raó del seu càrrec...

5. *El incumplimiento del deber del uso de las tecnologías previsto en este artículo o de las especificaciones técnicas que se establezcan conllevará que el Letrado de la Administración de Justicia conceda un plazo máximo de cinco días para su subsanación. Si no se subsana en este plazo, los escritos y documentos se tendrán por no presentados a todos los efectos.*

6. *Sin perjuicio de lo establecido en este artículo, se presentarán en soporte papel los escritos y documentos cuando expresamente lo indique la ley*".

En conseqüència amb especial rellevància en el procés social, s'exigeix la intervenció telemàtica de les persones jurídiques, advocats, procuradors i

graduats socials que assisteixin i els qui representin els obligats a relacionar-se electrònicament amb l'AJ.

Pel que fa als professionals esmentats com a operadors jurídics, convé recordar l'exigència processal de l'art. 21.2 de l'LRJS: *“quien pretenda comparecer en el juicio asistido de abogado, representado técnicamente por graduado social o representado por procurador, lo hará constar en la demanda, indicando los datos de contacto del profesional. Asimismo, sin perjuicio de lo establecido en el apartado 5 del artículo 81, el demandado pondrá esta circunstancia en conocimiento del juzgado o tribunal por escrito, indicando también los datos de contacto de su profesional, dentro de los dos días siguientes al de su citación para el juicio...”*.

Aquesta exigència de comunicació dels professionals obligats a relacionar-se telemàticament amb l'AJ, en què aporten les seves dades de contacte, resulta rellevant a l'efecte de poder-los sol·licitar que aportin en format digitalitzat la prova documental.

En conseqüència, com que la voluntat legislativa és com a regla general la comunicació telemàtica amb l'AJ i que s'aportin els escrits i els documents en format digital per garantir el model *“paper 0”*, implementar-ho pot resultar natural i senzill en l'àmbit de la jurisdicció civil i que acabi resultant absolutament residual l'aportació de documents al marge dels escrits d'al·legacions de les parts demandants i demandades i en les actuacions processals prèvies a l'acte de judici.

Tanmateix el procés social, art. 87.1 de l'LRJS no afectat pel RDL 6/2023 (cal afegir que tampoc per la LO 1/2025), suposa un escenari processal completament diferent i d'arrelament tradicional en la nostra jurisdicció, en què la regla general és proposar, admetre i practicar la prova documental en el mateix acte de judici, moment en el qual art. 87.2 de l'LRJS *“el juez o tribunal resolverá sobre la pertinencia de las pruebas propuestas... Asimismo resolverá sobre las posibles diligencias complementarias o de adveración de las pruebas admitidas y sobre las preguntas que puedan formular las partes”*.

Dins de la regulació específica de la prova documental, l'art. 94 de l'LRJS una vegada aportada la prova documental admesa (ordenada i numerada), n'exigeix el trasllat a la resta de parts comparegudes en l'acte de judici, la qual cosa en l'ordre jurisdiccional social planteja el problema de la manera de fer-ho en requerir mitjans digitals, valorant la complexitat que genera la cada vegada més freqüent compareixença de nombroses parts amb assistència professional diferent a qui traslladar simultàniament la prova documental digitalitzada.

Finalment dins de l'LRJS i per la seva rellevància en l'intent d'entreveure solucions processals òptimes a l'aportació i pràctica de la prova documental digitalitzada en l'acte de judici, convé recordar l'art. 82.4 de l'RJS (sense efecte després de la LO 1/2025) que permet, d'ofici o a petició de part, aportar

anticipadament la prova documental o pericial que *“por su volumen o complejidad... sea conveniente posibilitar su examen previo al momento de la práctica de la prueba”*; y ello con la finalidad de requerir *“el previo traslado entre las partes”* o de forma diferenciada *“la aportación anticipada”*.

1.2. REIAL DECRET LLEI 6/2023

Dins de les regles processals generals, per això aplicables juntament amb la resta en l'ordre jurisdiccional social, el RDL 6/23 en l'art. 32 recorda l'exigència general de presentar escrits i documents, fer actes de comunicació, consultar expedients judicials o el seu estat de tramitació, qualssevol altres actuacions i tots els serveis prestats per l'Administració de justícia a través de mitjans electrònics; mitjans igualment exigits per fer els actes de comunicació, traslladar expedients judicials, documents i dades entre òrgans i oficines judicials, fiscals i altres òrgans i institucions de l'AJ.

L'art. 41 exigeix (*“hauran de”*) la presentació dels documents per incorporar-los a l'expedient judicial en format electrònic; aquesta presentació, art. 42, ha de complir *“lo dispuesto en las leyes procesales y con la normativa técnica establecida en el marco del Comité técnico estatal de la Administración judicial electrónica en las leyes procesales y, en su caso, en la normativa técnica”*.

D'especial incidència pràctica en l'ordre social resulta el que preveu l'art. 43 en els supòsits en què es presenta la documental en paper o format no digital en exigir que *“se deberán digitalizar por la oficina judicial e incorporar al expediente judicial electrónico”*.

L'apartat sisè exigeix que: *“Las administraciones públicas con competencias sobre medios materiales en la Administración de Justicia proveerán a las oficinas judiciales y oficinas fiscales de los medios necesarios para la conversión de estos documentos”*.

L'apartat setè estableix que: *“Los documentos presentados que no deban ser conservados serán devueltos a la persona que los hubiere presentado inmediatamente después de su digitalización. En caso de imposibilidad, se les dará el destino previsto en la normativa correspondiente sobre archivos judiciales, todo ello sin perjuicio de la previsión derivada del artículo 82.1 del presente real decreto-ley.”*

En supòsits d'intervenció telemàtica de les parts, l'art. 45 preveu *“presentar y visualizar la documentación con independencia de si su intervención se realiza por vía telemática o presencial. A tal fin, los intervinientes por vía telemática que quieran presentar documentación en el mismo acto deberán presentarla por la misma vía, incluso en los casos en los que por regla general no estén obligados a relacionarse con la Administración de Justicia por medios electrónicos, y siempre de conformidad con las normas procesales”*.

D'incidència directa en la pràctica de la prova en el procés social l'art. 45.2 preveu en els supòsits en què ***“los documentos puedan o deban ser aportados en el momento del juicio o actuación de que se trate”*** mantenir com a exigència legal que: ***“se presentarán de conformidad con lo establecido en este real decreto-ley y con la normativa del Comité técnico estatal de la Administración judicial electrónica”***.

1.3. PROTOCOL 1/24 DE 29 DE GENER SECRETARIA DE GOVERN TSJ DE CATALUNYA

El protocol esmentat, dins del seu àmbit competencial i tenint per objecte l'***“establecimiento de criterios homogéneos para la integración del expediente judicial electrónico”*** i com a principals destinataris els lletrats i lletrades de l'Administració de justícia a Catalunya, assenyala entre els seus objectius, directament relacionats amb aquest document, establir una guia de bones pràctiques per a la configuració processal de l'expedient judicial electrònic, incloent-hi criteris aplicables a ***“la presentación electrónica de demandas, escritos, documentos y otros medios, en las comunicaciones y notificaciones electrónicas, así como, en las actuaciones judiciales y servicios no presenciales”***.

En el seu àmbit d'afectació cal incloure els professionals relacionats amb el servei públic de justícia, que inclou advocats, graduats socials i pèrits.

Juntament amb els criteris propis del protocol s'adjunta un annex I relatiu a la ***“definición de los criterios de actuación aplicables en la presentación telemática de demandas, escritos, documentos y otros medios, en las comunicaciones y notificaciones electrónicas, así como, en las actuaciones judiciales y servicios no presenciales”***; un annex II relatiu a la ***“guía de buenas prácticas para la integración del expediente judicial electrónico”*** i un annex III que recull un ***“glosario de conceptos básicos relacionados con la tramitación electrónica del expediente judicial”***.

El punt 5, en matèria de documental aportada a l'acte de judici oral o vista sense especial referència a la problemàtica que se suscita en l'ordre jurisdiccional social en aplicació de l'art. 87.1 de l'LRJS, preveu que ***“finalizada la vista o juicio oral se digitalizará, inmediatamente, por la oficina judicial competente con una identificación que permita conocer su contenido en los términos del apartado c) del punto anterior”***.

1.4. DOCTRINA JURISPRUDENCIAL

Les qüestions d'índole processal objecte d'aquest document-proposta, de vigència recent i en espera d'aplicar la LO 1/2025, fins al moment no han estat abordades de manera general per la nostra doctrina jurisprudencial. Tanmateix poden destacar-se pronunciaments previs que afecten a la manera en què s'ha

requerit l'aportació de la prova documental i, si escau, objecte d'inadmissió en el procés social que poden servir de guia orientativa davant la resolució de situacions conflictives que resultaran habituals un cop sigui vigent tant el RDL 6/23 com les modificacions que aquest introdueix en l'LRJS.

Així, cal destacar la **STS de 9 de desembre de 2014, recurs 222/2013**, que va cassar el SAN Sala Social de 27 de febrer de 2013 i en va declarar la nul·litat. En aquesta, en un procediment per impugnació d'una decisió empresarial col·lectiva de reducció-suspensió de jornada de treball, es va requerir les parts a perquè aportessin de forma anticipada la prova documental o pericial de què pretenien valer-se per la seva complexitat per traslladar-la a les parts contràries i que la poguessin examinar i es va atorgar un termini de 5 dies hàbils abans el judici per a l'examen a l'oficina amb l'advertència que *“no se admitirá la práctica en el acto del juicio de ningún documento, salvo para acreditar hechos de nueva noticia o cuando se acredite que dichos documentos se han conocido con posterioridad a la recepción de la presente resolución”*; a l'acte de judici una part demandant va sol·licitar la inadmissió de la prova documental aportada per la demandada amb posterioritat al termini fixat, cosa que es va disposar judicialment ja que es va entendre l'aportació extemporània.

El TS, recordant la doctrina constitucional que relaciona el dret fonamental a la tutela judicial efectiva amb el de defensa vinculat a la utilització de mitjans probatoris, fa una interpretació de les previsions contingudes en l'art. 82.4 de l'LRJS, d'idèntica vigència actual, en relació amb l'art. 124.10 de l'LRJS aplicable a la modalitat processal llavors enjudiciada: *“a) la primera es que aquél constituye regla aplicable para toda clase de procedimientos y el último - introducido por la Ley 3/2012, de 6/Julio- es regla específica para los despidos colectivos, con la única diferencia de que en el primer precepto la aportación anticipada y en soporte informático de la prueba documental y/o pericial es tan sólo potestativa [«De oficio o a petición de parte, podrá requerirse ...»], mientras que en los despidos colectivos tal aportación resulta siempre de obligado requerimiento [«... se acordará de oficio el previo traslado... »]; b) la segunda, es que la medida dispuesta por el art. 82.4 -como la del 124.10- no va acompañada de expresa posible consecuencia y mucho menos de previsión preclusoria alguna, de forma que no resulta ajustado a derecho entender que la desatención al requerimiento judicial comporte la preclusión del trámite de prueba y la imposibilidad de que posteriormente se proponga -y practique- nueva prueba documental y/o pericial, en contra de lo que al efecto se dispone con carácter general por el art. 87.1 LRJS en orden a la práctica de la prueba en el acto de juicio [«Se admitirán las pruebas que se formulen y puedan practicarse en el acto ... siempre que aquéllas sean útiles y directamente pertinentes a lo que sea el objeto de juicio y a las alegaciones o motivos de oposición...»]; y c) la tercera consiste en observar que en todo caso la previsión del art. 82.4 -como del art. 124.10 LRJS se limita a la prueba que «por su volumen o complejidad, sea conveniente posibilitar su examen previo al momento de la práctica de la prueba», con lo que es claro que la conminación judicial nunca podría alcanzar a pruebas que no revistiesen ese «volumen o complejidad» de que la norma*

contempla, de manera que si la documental o pericial van referidas a aspectos concretos o limitados que no comporten dificultad de examen, por la propia dicción de la norma estarían exentas de su presentación anticipada”.

La mateixa Sala del TS és conscient que la doctrina que porta a cassar la Sentència pot comportar problemes complexos d'índole processal, en especial que afectin a la celeritat del procés d'aportar prova documental-pericial d'especial volum i/o complexitat a l'acte de judici prèviament requerida podent entendre's un comportament processalment abusiu, que en podria comportar fins i tot la suspensió per garantir el dret fonamental a la defensa; la Sala ofereix sobre això diverses possibles solucions: *“a) la imposición de la multa para los supuestos de actuación contraria a las reglas de la buena fe; la concesión del plazo para « conclusiones complementarias »; incluso el rechazo de la propia prueba cuando medie actuación fraudulenta en su presentación fuera del plazo inicialmente concedido, por perseguirse la indefensión de la otra parte, pero siempre y cuando se acredite ese censurable ánimo y se razone adecuadamente la inadmisión de la prueba por tal motivo; y una finalista interpretación del art. 88 LRJS incluso permitiría entender que en la expresión « el juez o tribunal podrá acordar la práctica de cuantas pruebas estime necesarias, como diligencias finales », pudiera comprenderse también la reproducción de la prueba documental y/o pericial cuya complejidad hiciesen insuficientes los tres días de plazo previstos en el indicado art. 87.6 para las « conclusiones complementarias ».*

Cal recordar la nova norma sobre preclusió d'aportació de la prova documental/pericial digitalitzada un cop se n'ha requerit el trasllat entre les parts o l'aportació de l'art. 82.5 LRJS modificat per la LO 1/2025, aplicable a totes les modalitats processals.

Un segon i més recent pronunciament de la Sala IV del TS és la **STS de 29 de maig de 2024, recurs 3063/2022**. En un acte de judici amb presència física de la part actora i telemàtica de la demandada, aquesta va presentar la prova documental amb caràcter previ a l'acte de judici; la que va presentar físicament en paper la part actora a l'acte de judici no es va traslladar a la demandada, i aquesta va formular una protesta. En aquest escenari processal *“la controversia casacional radica en determinar si basta con que no se dé traslado de la prueba documental a la parte contraria para que se anulen las actuaciones de instancia o si es necesario que en el escrito de interposición del recurso de suplicación se identifique la concreta prueba documental que, al no haberse evacuado el traslado, le causó indefensión y se explique por qué se la causó”.*

La sentència del TSJ que va desestimar el recurs de suplicació de l'empresa és objecte de cassació pel TS. Amb citació de l'art. 229.3 de la LOPJ, de l'art. 14.1 i 5 de la Llei 3/2020 de mesures processals durant la pandèmia COVID-19, els art. 87.1 i 94.1 de l'LRJS i, a títol orientatiu perquè no era vigent a data del fet enjudiciat l'art. 45 del RDL 6/23, en relació amb l'art. 258bis i el vigent art. 129bis de la LEC després de la vigència del RDL 6/23, la Sala parteix del fet que la contradicció integra el dret fonamental a la tutela judicial efectiva de l'art. 24 de

la CE, amb citació de la STC 226/1998, de 28 de novembre, en què es va resoldre un supòsit de falta de trasllat d'una prova practicada com a diligència per decidir millor. Expressament indica que *“la celebración telemática del juicio oral, total o parcial, no puede suponer una merma de las garantías procesales. La importancia de ese axioma queda evidenciada por el Real Decreto-ley 6/2023, de 19 de diciembre. Esa norma acuerda que todas las actuaciones procesales se realizarán preferentemente mediante presencia telemática siempre que se disponga de los medios técnicos. Ese real decreto-ley no es aplicable a la presente litis por razones temporales pero ilustra acerca de la importancia que previsiblemente van a tener las actuaciones procesales telemáticas. La introducción de nuevas tecnologías no puede menoscabar la integridad del proceso...*

3.- *En el proceso social la prueba documental se aporta, como regla general, en el juicio oral. La garantía de contradicción se consigue mediante el traslado de los documentos aportados por cada parte procesal a la contraria (art. 94.1 de la LRJS). Se consigue así que la contraparte pueda ejercer su derecho de defensa...*

La celebración telemática del juicio oral no puede soslayar las citadas garantías procesales. El órgano judicial debe dar traslado de la prueba documental a la contraparte utilizando medios técnicos que permitan que la parte procesal que interviene telemáticamente pueda visualizar esos documentos.

5.- *Cuando dicho traslado sea imposible porque el órgano judicial no dispone de los medios técnicos necesarios, deberá suspender la vista para que se pueda cumplir ese trámite, evitando la indefensión de la parte contraria.*

El art. 188.1 de la LEC regula las causas de suspensión de la celebración de las vistas. En su apartado 8º dispone:

"Art. 188.1. La celebración de las vistas u otros actos procesales en el día señalado sólo podrá suspenderse en los siguientes supuestos:

8º. Por imposibilidad técnica en los casos que, habiéndose acordado la celebración de la vista o la asistencia de algún interviniente por medio de videoconferencia, no se pudiese realizar la misma en las condiciones necesarias para el buen desarrollo de la vista".

Esa norma es aplicable al supuesto en el que se haya acordado la celebración telemática de una vista oral y el órgano judicial no disponga de los medios técnicos para evacuar el traslado de la prueba documental a la parte contraria.

En tal caso, deberá acordarse la suspensión de las actuaciones". Conclou que no és aplicable el supòsit de conclusions complementàries posteriors a l'acte de judici de l'art. 87.6 LRJS en ometre's el trasllat documental en el judici i impedir l'oposició a la documental o la seva impugnació, i declara la nul·litat d'actuacions en entendre que *“la omisión del traslado documental, por sí misma, causa indefensión”* y ello porque *“impide que la parte contraria pueda exponer sus argumentos para oponerse a la eficacia probatoria de esos documentos, lo que vulnera la garantía de contradicción y le causa la indefensión prohibida por el art. 24 de la Constitución. Además, al haberse practicado la prueba documental de una de las partes con la garantía de contradicción mientras que la de la otra parte no ha tenido esa garantía, se ha vulnerado el derecho a la igualdad de armas en el proceso, que se integra en el art. 24 de la Carta Magna. El hecho de que el*

juicio oral se celebre con intervención telemática de una de las partes procesales no justifica el incumplimiento de estas garantías procesales”.

Més enllà de la celebració telemàtica de l'acte de judici o de la celebració híbrida amb presència física d'alguna de les parts i altres telemàtica (que no és objecte exprés d'examen en la seva incidència en la pràctica de la prova en aquest document-proposta), la doctrina del TS destaca l'atenció especial que en matèria de prova documental digitalitzada ha d'aplicar-se a l'efecte d'evitar la vulneració del dret fonamental a la defensa si no s'aplica la norma processal en el sentit que permeti el respecte d'aquest dret fonamental i la consegüent contradicció.

2. PROPOSTES EN MATÈRIA D'APORTACIÓ I PRÀCTICA DE LA PROVA DOCUMENTAL DIGITALITZADA EN EL PROCÉS SOCIAL

2.1. APORTACIÓ DE LA PROVA DOCUMENTAL DIGITALITZADA EN EL PROCÉS SOCIAL

Sens dubte una qüestió processal de rellevància en l'encaix de les modificacions operades pel RDL 6/23 en el procés social (en espera de la vigència de les recollides en la LO 1/2025) és el mode de compatibilitzar la regla general que preveu l'art. 87.1 de l'LRJS que fixa com a moment ordinari de l'admissió i pràctica per les parts de la prova de què intentin valer-se el mateix acte de judici, incloent la prova documental, amb les exigències de digitalització i aportació d'escrits i documents expressament previstes en la legislació processal actual tendent a garantir el principi de “*paper 0*” i que ha de ser pràctica general en excloure's d'aquesta exigència únicament la persona física treballadora que no comparegui al procés assistit i/o representat per un professional operador jurídic, advocat o graduat social.

Aquesta adaptació de la regla general al procés social comporta donar solució a una pregunta bàsica ***L'òrgan judicial ha de fer un requeriment a les parts, comparegudes amb un professional col·legiat a l'efecte que aportin digitalitzadament la prova documental amb caràcter previ a l'acte de judici?***. (Ha de tenir-se en compte, un cop vigent, el que preveu l'art. 82.5 de l'LRJS després de la reforma que en fa LO 1/2025).

Entenem que la resposta a aquesta pregunta és negativa mentre no es modifiqui l'LRJS en matèria d'aportació de la prova en relació amb la celebració de l'acte de judici, en especial els art. 87.1 i 94.

Els sistemes de gestió processal telemàtics existents avui dia, així EJCAT, permeten òbviament que les parts obligades a això amb caràcter general aportin

abans de celebrar, si s'escau, la corresponent vista o l'acte de judici la documental de què pretenguin valer-se en format digital. Atès que aquesta manera de procedir processal és obligada per als professionals, no pot obviar-se que el legislador expressament en la seva voluntat de garantir amb plenitud la digitalització del procés i, en concret, l'absència de format paper en l'art. 273.5 de la LEC ha previst que si s'incompleix aquesta obligació processal el LAJ faci un requeriment en el termini de cinc dies per a esmenar-ho, i estableix expressament com a conseqüència processal si aquest termini no es compleix que *“los escritos y documentos se tendrán por no presentados a todos los efectos”*.

A criteri d'aquesta proposta, inadmetre els escrits i els documents que es requereixen a les parts obligades processalment a presentar-los digitalment ex art. 273 de la LEC a l'acte de judici suposaria en el procés social un trencament del dret fonamental a la tutela judicial efectiva i del seu dret de defensa. La doctrina, *mutatis mutandi*, de la abans esmentada STS de 9 de desembre de 2014 resulta aplicable, i no es pot ignorar que aportar i practicar la prova en el procés social a l'acte de judici n'és un aspecte essencial i característic, no modificat en la seva vigència amb anterioritat a la LO 1/2025.

Exposat això, no es poden ignorar les dificultats tant pràctiques com tecnològiques de posposar al moment de la celebrar l'acte de vista o judici una vegada no assolida la conciliació prèvia davant del LAJ o del/de la mateix/a jutge/essa en les modalitats processals que exigeixin aportar la documental en format digital, cosa que pot comportar la indesitjable suspensió de l'acte de judici en aplicació de l'art. 188 de la LEC (solució a què remet la STS de 29 de maig de 2024 si no és possible el trasllat documental a la part compareguda en judici telemàticament), principalment en situacions com les actuals d'enorme litigiositat i litispendència en l'assenyalament de judicis en l'ordre social.

Són diverses les possibilitats que, sense comportar la inadmissió de la documental no aportada en format digital requerida amb caràcter previ a l'acte de judici i intentada a aquest en format digital poden explorar-se a l'efecte de garantir-ne la pràctica plenament respectuosa amb el dret de defensa i amb una eficàcia necessària i celeritat en la celebració de l'acte de judici:

1. Formular a les parts, per tal de garantir la celebració de l'acte de judici si s'escau amb celeritat i respecte de la normativa processal, la possibilitat d'**aportació voluntària** de la prova documental en format digital de què disposin i pretenguin practicar a l'acte de judici, sense que la no aportació suposi cap conseqüència processal negativa.

Existeixen modalitats processals, així les mateixes d'impugnacions en matèria de resolucions de la Seguretat Social, en què fins i tot aquesta documental ja consta en l'expedient administratiu i per això és previsible una resposta afirmativa de les parts.

En aquest escenari de voluntarietat pot, novament si ho consenten les parts litigants, a través del sistema EJCAT traslladar abans de l'acte de judici la documental digitalitzada aportada prèviament. Això sens dubte suposa un desenvolupament de la vista més àgil.

Si les parts no consenten el trasllat documental previ es pot habilitar en el sistema EJCAT una funció, “*subidos*” els arxius digitals que continguin la documental que interessa a la part en defensa seva abans de celebrar-se l'acte de judici, que impedeixi a les parts contràries tenir-ne accés a través del corresponent expedient judicial electrònic fins que l'òrgan judicial n'acordi el trasllat.

2. Sorgeix el dubte de l'aplicació a la situació processal examinada de la previsió d'aportació anticipada prevista en l'art. 82.4 de l'LRJS, precepte novament mantingut en la dicció literal malgrat la reforma operada pel RDL 6/2023; aquest permet d'ofici o a petició de la part requerir l'aportació de prova documental o pericial amb caràcter previ al moment de la pràctica de la prova, en conseqüència de l'acte de judici. (Precepte directament afectat pel nou tràmit processal de requeriment documental-pericial a fer a les parts en aplicació de l'art. 82.5 modificat per la LO 1/2025).

Existeixen dues circumstàncies que, en principi, no permetrien aplicar el precepte esmentat amb caràcter general per assegurar l'aportació anticipada indiscriminada de prova documental digitalitzada. La primera és que, com a excepció a la regla general en l'ordre social de proposició, admissió i pràctica de la prova a l'acte de judici, el requeriment per a l'accés previ al procés es condiona a la prova que “*por su volumen o complejidad, sea conveniente posibilitar su examen previo al momento de la práctica de la prueba*”; per això, més enllà del supòsit excepcional que el precepte admet, entendre que la “*complejitat*” de la documental consisteix en la necessitat general de la seva incorporació digital al procés en un moment previ a l'acte de judici en compliment d'una previsió normativa imposada després de la reforma no sembla una interpretació de conformitat amb la mateixa finalitat de l'anticipació.

La segona deriva del mateix redactat transcrit. La conveniència d'incorporar la prova documental digitalitzada al procés social en un moment previ al judici n'intenta garantir la celebració ordinària; això no suposa necessàriament, excepte autorització de les parts i pel que ja s'ha exposat, que la documental incorporada digitalment es traslladi perquè la conegui la resta de parts contràries. Tanmateix expressament l'art. 82.4 de l'LRJS i com a exigència per eludir l'aportació de la documental a l'acte de judici, exigeix la possibilitat del seu “*examen previo al momento de la práctica de la prueba*” per disposar-la d'ofici o a instància de part amb antelació, cosa que sens dubte les parts no acceptaran en nombrosos supòsits.

Finalment i atès que no ha estat objecte de modificació, cal recordar la doctrina emanada de la STS de 9 de desembre de 2014, que fa una interpretació flexible

de l'incompliment realitzat a l'empara de l'art. 82.4 de l'LRJS en cas que, incomplerta l'aportació prèvia de la documental requerida en el termini atorgat i en qualsevol cas prèvia a l'acte de judici, preclogui processalment la possibilitat d'aportar-la en el moment ordinari per fer-ho: el del judici mateix o vista. (I això pendent de la interpretació jurisprudencial de l'exigència de requeriment de trasllat o aportació anticipada entre les parts del nou art. 82.5 de l'LRJS després de la vigència de la LO 1/2025).

3. Una tercera possibilitat passaria, en els supòsits de la celebració de l'acte de conciliació prèvia davant del/de la LAJ del jutjat exigida per l'art. 84 de l'LRS, requerir abans d'iniciar l'acte del judici (sense perjudici de la possibilitat d'intentar assolir abans l'acord davant del jutge/essa) les parts perquè incorporin en aquest moment digitalment al sistema EJCAT la prova documental de què pretenguin valer-se, novament en cas d'oposició garantint el no accés de les contràries a aquesta fins que s'admeti i traslladi a l'acte de judici.

Aquesta proposta passa en primer lloc per garantir els aspectes tècnics requerits per a una ràpida “*subida*” de la documental al sistema EJCAT per les parts, de difícil encaix en supòsits en què la prova sigui d'especial volum.

4. Finalment s'ha d'examinar una qüestió novament d'especial transcendència pràctica: ***Pot la part, en els supòsits generals d'exigència d'aportació de documents en format digital, aportar a l'acte de judici la prova documental en format tradicional de paper?*** Si ho fa així *Es pot inadmetre la prova per aquest incompliment formal?*. (Han de valorar-se sobre això les regles de preclusió recollides en el nou art. 82.5 de l'LRJS, juntament amb les seves excepcions, després de la LO 1/2025).

Això novament obliga a examinar la concordança entre la presentació exigida amb caràcter general del document en format digital i la proposició amb caràcter general en el procés social a l'acte de judici. Sobre això ha de recordar-se que, com a regla general, el mateix art. 45.2 del RD 6/23 disposa: “2. *Los documentos que puedan o deban ser aportados en el momento del juicio o actuación de que se trate, se presentarán de conformidad con lo establecido en este real decreto-ley y con la normativa del Comité técnico estatal de la Administración judicial electrónica*”.

Novament el legislador processal en la reforma, fins i tot en els supòsits que els documents “hagin d'aportar-se” a l'acte de judici com l'art. 87.1 de l'LRJS preveu, no exclou que la forma de presentació sigui la fixada pel RDL, en conseqüència com a regla general en format digital.

Això comportaria un greu problema processal que afectaria a la celeritat del procés i a la immediata celebració de l'acte de judici. Si com ja es va dir, la part incompleix el deure d'utilitzar les tecnologies obligades, en aquest cas l'aportació en format digital de la prova documental en el moment processal legalment exigit (com a regla general, el propi acte de judici) i ho fa en format paper, la

conseqüència ex art. 273.5 de la LEC seria atorgar un termini màxim de cinc dies per esmenar aquest defecte, cosa que comportaria per això la suspensió de l'acte de judici (es recorda, no desitjable però inevitable efecte sota la pena de vulnerar el dret fonamental a la tutela judicial efectiva segons la STS de 29 de maig de 2024).

Amb la intenció de garantir la resposta judicial imprescindible de manera immediata i evitar el que suposaria un clar perjudici per a les parts litigants i un problema insalvable en l'estat actual de litispendència d'assumpes i retard en els assenyalaments, el jutgador hauria d'optar entre la celebració de l'acte de judici permetent a la part aportar la prova documental en format paper (sense perjudici de les conseqüències de la seva posterior digitalització, més endavant examinada) o bé disposar-ne la suspensió a l'efecte de requerir a la part la prèvia digitalització de la prova per al seu posterior accés al procés en el futur acte de judici a tornar a assenyalar.

2.2. PRÀCTICA DE LA PROVA DOCUMENTAL DIGITALITZADA EN EL PROCÉS SOCIAL

La transformació radical que suposa en la manera tradicional d'aportar la prova documental a l'acte de judici en la jurisdicció social l'exigència en format digital s'evidencia igualment en la manera en què aquesta ha d'admetre's i practicar-se, amb el trasllat a les parts comparegudes a l'acte de judici.

1. Una primera qüestió òbvia, però que no troba una resposta clara en la reforma processal després del RDL 6/23 i genera nombrosos dubtes a la pràctica és la següent: *Es pot exigir de la part l'aportació a l'acte de judici d'un dispositiu digital que permeti tant l'exhibició de la prova documental al jutgador a l'efecte de valorar-ne la pertinència i utilitat prèvia a l'admissió, així com, poder accedir al trasllat que ha de fer-se de la prova documental digitalitzada a la resta de parts, s'entén que una vegada que hagi accedit en moment previ a l'inici de l'acte de judici o durant aquest al sistema de gestió EJCAT?*

Correspon a cadascuna de les administracions amb competències prestacionals en l'àmbit de l'AJ dotar als òrgans judicials dels mitjans personals i materials que permetin l'exercici normal de la funció jurisdiccional. Atès que és notori que l'espai físic en què se celebra l'acte de judici i en què es practica l'activitat probatòria és un mitjà material d'obligada dotació per part de l'administració competent, no resulta adequada una exigència (més enllà de la seva aportació voluntària per facilitar-ne l'ús personal) a les parts comparegudes d'assistir a l'acte del judici o vista proveïdes de dispositius digitals seus amb la finalitat de garantir l'exhibició de la prova pròpia proposada, la recepció per trasllat de la proposada per la resta de parts i la pràctica que es faci.

El legislador, com a excepció a la regla general, preveu expressament els supòsits en què la part té l'obligació d'aportar els mitjans perquè la prova proposada es pugui practicar; així l'art. 90.1 de l'LRJS en regular la prova digital o electrònica (concretada en els procediments de reproducció de la paraula, de la imatge i del so o d'arxivament i reproducció de dades) exigeix de la part posar *“a disposición del órgano jurisdiccional los medios necesarios para su reproducción y posterior constancia en autos”*, per això no és exigible pel que fa a la pràctica de la resta de la prova proposada i admesa, incloent la documental que s'adjunta en format digital per imperatiu legal.

Fins i tot es pot indicar que, en supòsits de celebració de judicis de forma telemàtica o híbrida, amb presència d'alguna o totes les parts comparegudes fora de la seu judicial l'exigència a la part d'aportar físicament, a través del professional que n'assumeixi l'assistència jurídica i/o representació, el dispositiu digital necessari per traslladar i practicar la prova documental en seu judicial impediria l'aportació del document.

2. Relacionat amb això, davant de la dificultat que les parts incorporin en el mateix acte de judici i durant el seu desenvolupament a l'expedient electrònic la documental digitalitzada que pretenguin proposar i practicar a l'acte de judici *Es pot exigir un mitjà alternatiu, així un dispositiu d'emmagatzematge electrònic tipus llapis de memòria o similar, per traslladar la documental a la contrària i la seva posterior incorporació al procés, per poder-la abocar a l'expedient digital?*

Novament la resposta seguint les exigències processals de la reforma ha d'entendre's negativa. L'art. 273.1 de la LEC, tantes vegades esmentat, exigeix dels professionals obligats a aportar la documental digitalitzada que la facin mitjançant el *“empleo de los sistemas telemáticos o electrónicos existentes en la Administración de Justicia para la presentación de escritos...”* i això amb la finalitat de garantir *“la autenticidad de la presentación y quede constancia fehaciente de la remisión y la recepción íntegras, así como de la fecha en que éstas se hicieren”*; atès que la regla general és a l'acte de judici en la jurisdicció social aportar en aquest moment la documental, únicament es podria fer a través dels dispositius i mitjans electrònics previstos i implementats per l'administració prestacional competent, i no mitjançant un mitjà de la mateixa part tipus dispositiu d'emmagatzematge o llapis de memòria. Raons de mínima seguretat informàtica i garantia processal imposarien aquesta solució.

3. Una qüestió, novament es preveu força freqüent, es refereix a la manera en què la prova documental aportada en format paper a l'acte de judici (que pot ser pràctica habitual com es va indicar amb anterioritat a la reforma operada per la LO 1/2025, però fins i tot possible després d'aquesta d'aplicar-se les excepcions al previ trasllat-aportació anticipada que preveu el nou art. 82.5 de l'LRJS) ha de ser digitalitzada per a incorporar-la a l'expedient *Suposa una obligació processal de la part o ha de ser assumida per l'oficina judicial?*

En les normes d'actuació per a la integració de l'expedient electrònic previstes en el protocol 1/2024 de la Secretaria de Govern del TSJ de Catalunya, el punt 5 *“documentación aportada en el acto de juicio oral o vista”* preveu que: *“a. Finalizada la vista o juicio oral se digitalizará, inmediatamente, por la oficina judicial competente con una identificación que permita conocer su contenido en los términos del apartado c) del punto anterior.*

b. En el modelo de Oficina Judicial la digitalización corresponderá realizarla a la Unidad Procesal de Apoyo Directo encargada de la tramitación, si se tratara de procedimientos declarativos, o al Servicio Común Procesal de Ejecución si se tratara de procedimientos en fase de ejecución”.

Aquesta previsió sembla xocar amb l'exigència d'aportar de manera digital o electrònica per la persona que hi està obligada legalment (la pràctica habitual) els escrits i documents de què pretengui valer-se; aquesta exigència amb la finalitat d'evitar indesitjables suspensions dels actes de judici o vista pot entendre's defugible en el moment de la seva celebració, però no previ al requeriment previst en l'art. 273.5 de la LEC per a la aportació digitalitzada en un moment posterior a celebrar-se l'acte de judici per al seu accés a l'expedient digital.

En qualsevol cas, si ateses les dificultats tècniques i materials existents i les exigències processals no modificades en matèria de pràctica de la prova en el procés social es generalitza l'aportació de la documental en format paper, la digitalització per part de les oficines judicials d'aquesta en els termes que imposa en el seu àmbit competencial el protocol esmentat ha d'exigir una adaptació i millora notòria dels mitjans digitals actuals a disposició de les oficines judicials així com dels mitjans personals, ja que no es tracta d'un mer escanejat documental sinó, com exigeix el mateix protocol, d'una incorporació a l'expedient digital per a la consulta i accés de cadascun dels documents degudament identificats i amb garanties de la seva disponibilitat i ràpid accés.

4. Corol·lari d'això i conseqüència de la falta de previsió normativa general pel que fa a les regles processals pròpies i característiques de la jurisdicció social pel que fa al moment i mode de practicar-se la prova, en concret la documental, no resulta intranscendent recordar el contingut de la disposició final 4a i 5a del RDL 6/2023. Disposa la primera que *“desde la entrada en vigor del libro primero del presente real decreto-ley (meduras d'eficiència processal i digital del servei públic de justícia), los servicios y sistemas tecnológicos previstos en el mismo o que sean necesarios para la plena operatividad de sus preceptos, serán plenamente aplicables en todas las Comunidades Autónomas que ya cuentan con los mismos.*

5. Las Comunidades Autónomas que aún no cuentan con tales sistemas o servicios, o que, contando con los mismos, aún no hayan operado su plena integración con los nodos, servicios o sistemas comunes del Ministerio de la

Presidencia, Justicia y Relaciones con las Cortes deberán, en todo caso, llevar a cabo su plena aplicación e integración el 30 de noviembre de 2025.

A tal fin, desarrollarán todas las actuaciones necesarias para disponer de los mismos y su plena integración, en los plazos convenidos en el marco de la Conferencia Sectorial de Justicia para la distribución y reparto del crédito asignado en el Mecanismo de Recuperación y Resiliencia.

En concreto, deberán realizar estas actuaciones de conformidad con los acuerdos publicados por Resolución de 14 de junio de 2022, de la Secretaría de Estado de Justicia, por la que se publica el Acuerdo de la Conferencia Sectorial de Administración de Justicia, por el que se formalizan los criterios de distribución y el reparto resultante para las Comunidades Autónomas, del crédito asignado en el año 2022 y en el año 2023 por el Mecanismo de Recuperación y Resiliencia, y se formalizan los compromisos financieros resultantes, y por Resolución de 27 de marzo de 2023, de la Secretaría de Estado de Justicia, por la que se publica el Acuerdo de la Conferencia Sectorial de Administración de Justicia, por el que se modifica el reparto resultante para las Comunidades Autónomas del crédito asignado para el año 2023 del Mecanismo de Recuperación y Resiliencia y se formalizan los compromisos financieros resultantes”.

Resulta imprescindible una dotació real i eficaç dels mitjans i sistemes tecnològics necessaris per a la consecució de l'objectiu “*paper 0*” per part de les diferents administracions prestacionals, sense la qual el risc de perpetuar una Administració de justícia arcaica lligada al format paper resulta notori, apareixent igualment la reforma processal en l'ordre jurisdiccional social com a inescindible per aconseguir aquest objectiu tant en matèria d'al·legació de les seves pretensions per les parts com en matèria de proposició de la prova i el moment i mode de practicar-la.

2.3. DOCUMENTACIÓ, POSADA A DISPOSICIÓ I TRASLLAT A LES PARTS DE LA PROVA DOCUMENTAL DIGITALITZADA. L'EXPEDIENT JUDICIAL ELECTRÒNIC

1. El deure d'utilitzar les noves tecnologies planteja a nivell pràctic i amb relació a la integració de la prova documental en l'expedient electrònic importants disfuncions i inconvenients en no ser utilitzat de manera correcta i clara el sistema de numeració o foliat electrònic, de denominació o identificació dels documents aportats i que adquireix especial rellevància quan s'aporta a l'acte de judici i es presenten per “blocs” -que han de ser foliats i numerats en el mateix acte-, o quan es remeten expedients administratius o informes mèdics en format PDF o similar sense numeració. Això dificulta admetre i practicar la prova documental, resultant complex designar els particulars sobre els quals practicar l'interrogatori o formular impugnacions o reconeixement puntual de les dades que hi consten. Qüestió gens gratuïta si es té en compte l'actualització

imprescindible del foliat electrònic i numeració que ha de resultar coherent i clara, per remetre-la o itinerar-la informàticament en cas d'acumulació de processos a altres jutjats, o per elevar les actuacions a l'òrgan superior competent per resoldre el recurs de suplicació o de cassació.

2. El deure d'ús de les tecnologies per als professionals es tradueix en una sèrie d'especificacions tècniques:

- La prova documental aportada ha de ser en PDF, en concordança amb la implantació de noves versions de programes de text.
- Separadament s'ha de remetre un índex de documents degudament individualitzats i foliats.
- Per als problemes d'excés de cabuda i contingut, l'article 135.3 de la LEC indica que la solució legal és la presentació de l'escrit a través del sistema electrònic i la resta de documentació en suport electrònic a l'oficina judicial aquell dia o l'endemà hàbil, juntament amb el justificant del servidor on consti haver-se intentat la presentació.

Per garantir la documentació deguda i el maneig pràctic de la documental digitalitzada, a l'efecte d'incorporar-la correctament a l'expedient judicial digital garantint l'accés i el trasllat a les parts comparegudes així com la posterior admissió, pràctica i valoració judicial, es proposen les recomanacions següents:

1. Recalcar, sobre la base dels l'art. 135.1, 273.4 i 273.5 de la LEC, en tots els escrits que presentin els professionals en què s'adjuntin/annexin documents sense complir les exigències de l'art. 273.4 de la LEC, en què s'ha de requerir el professional que el presenta perquè l'esmeni i presenti en la forma prevista en aquest article, amb l'advertència de l'art. 273.5 de la LEC. De conformitat amb l'article 81.1 de l'LRJS es recomana que es faci aquest control en l'aportació de documents juntament amb els escrits iniciadors del procediment (demandes).

2. Si fossin sol·licitades diligències de preparació de la prova a practicar a l'acte de judici, el LAJ, en el decret d'admissió de la demanda ha de disposar el que sigui procedent per possibilitar-ne la pràctica, sense perjudici de la decisió del magistrat/ada o tribunal sobre la seva admissió o inadmissió a l'acte del judici. (article 81.4 de l'LRJS). (Cal recordar la modificació de l'art. 90.3 de l'LRJS per la LO 1/2025, que amplia a un termini d'antelació d'almenys deu dies a la data del judici la sol·licitud de diligències de preparació de la prova).

Sobre això, es proposa la possibilitat de disposar que totes les parts enviïn la prova documental en forma telemàtica a través del sistema EJCAT abans del dia de celebració del judici, sempre que aquesta aportació prèvia sigui voluntària i, si s'escau, se n'admeti el possible accés per la resta de parts comparegudes (llevat que s'hagi disposat practicar la prova anticipada o que, pel seu volum o complexitat, s'hagi requerit aportar-la prèviament i traslladar-la en els termes previstos en l'art. 82.4 de l'LRJS). En cas contrari pel que fa a aquesta última possibilitat, es podria implementar l'opció de no permetre a la resta de parts

l'accés i coneixement de la prova documental incorporada al sistema EJCAT fins al moment, si s'escau, de celebració de l'acte de judici.

Això, en el desenvolupament actual i la implementació de dispositius digitals en les sales de vista, ha d'entendre's sense perjudici de sol·licitar que la prova documental s'aporti en format paper per practicar-la a l'acte del judici, atès que avui dia no està resolt que els mitjans tècnics existents en les sales de vistes permetin l'exhibició i el trasllat en acte de judici de la prova documental aportada en format electrònic per a l'examen conjunt i de forma simultània per cadascuna de les parts, de qui compareixen a l'acte de judici (testimonis, pèrits) i del mateix òrgan jurisdiccional.

3. Pel que fa a la prova documental presentada en format digital i aportada a l'acte de judici, una vegada l'administració competent proveeixi els mitjans tècnics per exhibir-la i traslladar-la, admesa per l'òrgan jurisdiccional sorgeix en aquest moment processal l'obligació d'incorporar-la en el sistema EJCAT, havent de quedar garantida que la documental digitalitzada que s'aporta en aquest acte i la que es descarrega en el sistema correspon a l'admesa i/o reconeguda, en especial si s'ha sotmès a examen de testimoni o pèrit.

4. Pel que fa a la prova documental presentada en format paper i aportada a l'acte de judici, per digitalitzar-la i posteriorment integrar-la en l'expedient judicial electrònic, les administracions han de garantir que el sistema d'escaneig des de l'oficina judicial per a incorporar-la al sistema EJCAT garanteixi els principis d'integritat, autenticitat i seguretat que tot l'escanejat resulta incorporat de manera correcta i ordenada en l'expedient electrònic.

Es recomana, fins que existeixin sistemes de digitalització en format que permetin indexar els documents amb índex integrat, que l'oficina judicial vetlli per una digitalització i incorporació a l'expedient judicial electrònic de forma fàcilment identificable i que garanteixi un accés al contingut de la prova documental de manera segura i sense confusió, tenint en compte la possible itineració dels procediments entre òrgans judicials en la instància (així, acumulació de processos) o que es produeixi quan els assumptes hagin de ser elevats a la Sala Social de TSJC a l'efecte de tramitar i resoldre els recursos de suplicació, com també de cassació quan escaigui.

Es recomana que la prova documental aportada en paper a l'acte de judici quedi dipositada a l'oficina judicial fins que es dicti una resolució ferma, en especial davant la falta de regulació específica del RDL 6/2023 pel que fa a l'aplicació en alguns aspectes en la jurisdicció social sobre el tractament de la prova documental que s'aporta en paper a l'acte de judici i el que preveu el Protocol 1/2024 del secretari de Govern del TSJC, entenent-se en cas de dubte prevalent la documental aportada en paper respecte de l'escanejada i incorporada en format digital, fins que recaigui una resolució ferma.

5. Si bé pel que s'ha dit abans aquest document-proposta no aborda directament les novetats introduïdes per la LO 1/2025 de 2 de gener, per la seva rellevància pràctica i des de la vigència d'aquesta el 3 d'abril de 2025 cal destacar la supressió de l'apartat 2 de l'art. 80 e l'LRJS que exigia a la part actora

acompanyar amb tantes còpies de la demanda i dels documents que hi adjuntava com a demandats i interessats hi hagués. Si bé el legislador parteix d'una completa comunicació electrònica de qui es relacionen amb el servei públic de justícia en primer lloc no es pot ignorar que aquesta obligació no comprèn en especial la persona física treballadora que no hagi comparegut al procés assistit de professional col·legiat.

Juntament amb això, atès que avui dia no hi ha un desenvolupament de la previsió que conté l'art. 50 del RDL 6/2023, de 19 de desembre, a l'efecte que s'implementi una "carpeta justícia" o seu judicial electrònic pel que fa als obligats a relacionar-se electrònicament amb l'AJ ni un registre als efectes previstos en l'art. 162.1 de la LEC amb les adreces electròniques en què practicar les comunicacions telemàtiques, en els supòsits en què la part actora no conegui o aporti l'adreça electrònica de la resta de parts demandades és necessari citar-la i traslladar la documental de manera no digitalitzada, generant per això l'ús del format tradicional "paper". Excloent expressament la reforma operada per la LO 1/25 el requeriment de còpies a la part demandant, correspon a l'oficina judicial obtenir-la per posteriorment remetre-la, cosa que lògicament ha de tenir-se en compte per l'administració competent a l'efecte.

En qualsevol cas i en els termes ja vigents, és procedent exigir en especial de les administracions i organismes públics facilitar una adreça electrònica a l'efecte de la seva comunicació telemàtica amb el servei públic de justícia, incloent la realització dels actes de comunicació.

6. Finalment cal destacar una realitat processal pel que fa als actes de comunicació a la CA de Catalunya que, almenys indirectament, incideix en les propostes a fer des del grup "paper 0". El sistema de notificació digital NOTICAT no permet la comunicació electrònica des de les seus judicials de Catalunya amb professionals que no estiguin donats d'alta en aquest sistema; tanmateix aquests professionals d'altres territoris de l'Estat sí que poden comunicar-se i, amb això, remetre escrits i documents digitalment des de fora del territori de Catalunya en què es trobin col·legiats amb els òrgans judicials d'aquesta CA, a través del sistema de comunicació LEXNET.

Això suposa la necessitat que, a l'efecte de la implementació plena de la relació electrònica amb el servei públic de justícia, s'estableixi una bidireccionalitat en els sistemes de comunicació electrònic usats en qualsevol territori, permetent a la corresponent oficina judicial des de Catalunya fer una comunicació digital sense necessitat d'estar d'alta el professional en el sistema NOTICAT, a l'efecte de garantir el ple ús de mitjans electrònics en el seu desenvolupament i evitar l'ús del format paper.

3. CONCLUSIONS

L'aplicació de la regla general d'aportació digitalitzada al procés d'escrits i documents derivada de l'entrada en vigor del RDL 6/2023 obliga, atès que no són objecte de modificació els art. 87.1 i 94 de l'LRJS (cal afegir no afectats per

la reforma operada després de la LO 1/2025) i amb aquests la regla general de proposició, aportació i pràctica de la prova en l'ordre social en el mateix acte de judici a compatibilitzar totes dues regulacions, i a fer a manera de corol·lari en aquest document-proposta una sèrie de conclusions:

1. Pel que fa a l'aportació al procés de la prova documental digitalitzada, no s'entén adequat fer un requeriment a les parts, amb les conseqüències processals lligades a aquest, a l'efecte d'exigir que aportin la prova documental de què pretenguin valer-se a l'acte de judici de forma digitalitzada i amb caràcter previ a aquest, amb caràcter general.

Sobre això, les possibles solucions a proposar que no comportin la inadmissió de la documental no aportada en el format digital requerit amb caràcter previ a l'acte de judici i el respecte del dret de defensa amb una necessària eficàcia i celeritat en la celebració de l'acte de judici sense suspensions serien:

- Formular a les parts la possibilitat d'aportació voluntària de la prova documental en format digital de què disposin i pretenguin practicar a l'acte de judici, sense que la no aportació suposi cap conseqüència processal negativa; en cas d'admetre's l'aportació voluntària es podria, novament si ho consenten les parts litigants, traslladar a través del sistema EJCAT prèviament a l'acte de judici la documental digitalitzada prèviament aportada.

Si les parts no consenten el trasllat documental previ, es pot habilitar en el sistema EJCAT una funció que, incorporat el document digitalitzat a l'expedient, les parts contràries no hi tinguin accés fins que l'òrgan judicial en disposi el trasllat.

- Pel que fa a l'aplicació de la possible aportació anticipada de la documental digitalitzada en aplicació de l'art. 82.4 de l'LRJS, aquesta no resultaria aplicable. El "*volumen o complejidad*" de la documental requerida en el precepte no pot predicar-se sense més del caràcter digitalitzat d'aquest, i s'exigeix l'*"examen previo al momento de la práctica de la prueba"*, coneixement previ a l'acte de judici de la documental digitalitzada que ha de partir de la voluntarietat de la part proponent.

- En supòsits de celebració exigida de conciliació prèvia davant del LAJ del jutjat, quan no s'ha assolit l'acord, hi hauria la possibilitat d'instar la incorporació de la documental digitalitzada al sistema EJCAT, garantint novament si hi ha oposició el trasllat i coneixement a les parts contràries fins que s'admeti i es traslladi a l'acte de judici.

Aquesta proposta passa en primer lloc per garantir una ràpida "*subida*" per a la seva posterior "*descarga*" de la documental al sistema EJCAT per les parts, de difícil encaix en supòsits en què la prova sigui d'especial volum.

2. Si s'aporta la prova documental en format tradicional de "paper" a l'acte de judici, incomplint-se l'exigència processal ordinària del seu format digital, no hi seria procedent la inadmissió directa i seria aplicable el que disposa l'art. 273.5

de la LEC que preveu el requeriment en el termini de 5 dies per esmenar-ho. Atès que això suposa la suspensió necessària de l'acte de judici les opcions proposades serien la celebració del judici admetent l'aportació del document en format "paper", amb la posterior digitalització o disposar la suspensió de l'acte de judici a l'efecte de, un cop requerida la part, que l'aportés digitalitzada a l'acte tornat a assenyalar.

3. En matèria de proposició i pràctica de la prova documental digitalitzada en el procés social les recomanacions serien les següents:

- No escau exigir a la part que porti a l'acte de judici el dispositiu digital per a l'exhibició i trasllat de la documental digitalitzada, a diferència del que preveu expressament l'art. 90.1 de l'LRJS pel que fa a la prova digital o electrònica i correspon a l'administració competent la dotació dels dispositius electrònics necessaris a l'efecte.

- No escau incorporar al procés, i amb això a l'expedient judicial electrònic, la documental digitalitzada emmagatzemada en dispositiu USB o similar. L'exigència d'autenticitat i constància fefaent del document, així com de seguretat en els dispositius digitals suposa que la documental digitalitzada s'incorpori a través únicament del sistema de gestió EJCAT.

- Pel que fa a la digitalització de la prova documental aportada en format paper a l'acte de judici, el protocol 1/2024 de la Secretaria de Govern del TSJ de Catalunya en preveu la immediata digitalització per l'oficina judicial competent. Aquesta solució, partint en qualsevol cas de la aportació digitalitzada general de la documental a l'acte de judici, exigirà una millora i adaptació dels mitjans digitals i personals existents en les actuals oficines judicials.

4. Pel que fa a la incorporació de la documental digitalitzada a l'expedient judicial electrònic, es recomana aportar-la en format PDF o similar, degudament individualitzada i foliada, i les parts poden fer en els termes assenyalats una sol·licitud d'aportació prèvia voluntària de la documental digitalitzada a l'acte de judici i permetre'n si escau el trasllat, així com que mentre no s'estableixin dispositius digitals adequats en les sales de vistes se sol·liciti que s'aporti en format paper per a l'exhibició i trasllat a l'acte de judici. En qualsevol cas, la digitalització de la documental per les oficines judicials ha de fer-se a través de sistemes que en garanteixin la incorporació a l'expedient judicial digital respectant la integritat, autenticitat i ordre de la prova documental.

Com a recomanació, si s'aporta la documental en format "paper" tradicional a l'acte de judici se'n recomana el dipòsit i la conservació a l'oficina judicial corresponent fins que sigui ferma la resolució dictada en el procés, entenent prevalent la documental en aquest format si hi ha dubtes pel que fa a la seva posterior digitalització.

5. Atès que és imprescindible per al desenvolupament de la digitalització del servei públic de justícia i, amb aquest, de la documental aportada al procés en

garantia del principi “paper 0”, l'administració competent ha de dotar dels mitjans materials tecnològics i personals necessaris per aconseguir aquest fi i garantir un sistema de gestió processal que permeti l'accés ràpid i segur de documents digitalitzats, el maneig fàcil d'aquests independentment del seu volum, la dotació a les sales de vista de mitjans digitals que en permetin el trasllat ràpid i simultani i l'exhibició del document digitalitzat així com dels mitjans necessaris per digitalitzar els documents en format paper que s'aportin al procés, tot això amb les garanties necessàries per incorporar-los correctament a l'expedient judicial digital.

6. Tot això en espera de la vigència de la LO 1/2025 d'eficiència del servei públic de justícia, aplicable com a regla general als procediments incoats després de la seva entrada en vigor el 3 d'abril de 2025 que comportarà la coexistència durant mesos, fins i tot anys, d'una doble legislació processal aplicable als assumptes en tràmit, amb especial rellevància en matèria de requeriment previ a l'acte de judici per a traslladar-lo entre les parts o aportar-lo a l'expedient judicial digital previst en l'art. 82.5 de l'LRJS modificat, la regla general de preclusió de l'aportació documental-pericial posterior i les seves excepcions, de previsible interpretació jurisprudencial futura.

7. Relacionat amb la vigència de la LO 1/2025 i la supressió del requeriment de l'aportació de còpies d'escrits i documents a la part demandant per fer els actes de comunicació a les parts demandades, és necessari el desenvolupament i la implementació plena de les seus judicials electròniques i registres en què cal conèixer l'adreça electrònica per practicar l'acte de comunicació i trasllat del documental. Sobre això resulta necessària l'aportació per part de totes les administracions i entitats públiques que es relacionin amb el servei públic de justícia.

En termes relacionats amb el principi de “paper 0” seria procedent fer les adaptacions tecnològiques que permetin una comunicació telemàtica des dels òrgans judicials de Catalunya amb professionals que no estiguin donats d'alta en el sistema NOTICAT a través del sistema LEXNET, a la manera en què avui dia aquests professionals sí que poden comunicar-se digitalment amb òrgans judicials de Catalunya.